

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

07.04.2026. Nr. P005-17/27.1/3087

Uz 13.03.2026. Nr. b/n

X
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests ir izskatījis X, reģ. Nr. 0 (turpmāk – iesniedzējs) iesniegumu par uzziņas sniegšanu (turpmāk – iesniegums) un sniedz šādu uzziņu.

Iesniedzējs iesniegumā sniedz šādu faktu aprakstu.

Iesniedzējs lūdz sniegt rakstveida uzziņu par normatīvo aktu piemērošanu saistībā ar metāla izstrādājumu ieviešanu Latvijā un oglekļa ieviedkorekcijas mehānismu (turpmāk – OIM) deklarētāja reģistrācijas pienākumu.

Iesniedzējs plāno ievest Latvijā metāla izstrādājumus saimnieciskās darbības nodrošināšanai. Iesniedzējs prognozē, ka noteiktā periodā varētu tikt sasniegts normatīvajos aktos noteiktais 50 tonnu sliexnis, kas var būt saistīts ar OIM deklarētāja reģistrācijas pienākumu.

Lai nodrošinātu pareizu normatīvo aktu piemērošanu un nodokļu saistību izpildi, iesniedzējs lūdz sniegt skaidrojumu par šādiem jautājumiem:

1. Kādi nodokļi vai maksājumi šādā gadījumā ir piemērojami uzņēmumam?
2. Kādi administratīvie pienākumi (t.sk. deklarāciju vai pārskatu iesniegšana) ir saistīti ar OIM deklarētāja statusu?
3. Vai deklarācija vai pārskats ir jāiesniedz arī gadījumā, ja pārskata periodā faktiskā apjoma robeža 50 tonnas netiek sasniegta?

Valsts ieņēmumu dienests, izvērtējis iesniedzēja iesniegumā sniegto faktu aprakstu un no minētajiem faktiem izrietošos konkrētos jautājumus, atbildes uz kuriem ir atkarīgas no to juridiskā vērtējuma, sniedz šādu uzziņu.

OIM ieviešanu un piemērošanu reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 10. maija Regula (ES) 2023/956, ar ko izveido oglekļa ieviedkorekcijas mehānismu (turpmāk – Regula (ES) 2023/956).

Regulas (ES) 2023/956 4. pantā noteikts, ka Savienības muitas teritorijā preces importē tikai atzītais OIM deklarētājs.

Saskaņā ar Regulas (ES) 2023/956 5. panta 1. punktu ikviens importētājs, kas ir iedibināts dalībvalstī, pirms preču importēšanas Savienības muitas teritorijā iesniedz pieteikumu atzītā OIM deklarētāja statusa iegūšanai (“atzīšanas pieteikums”).

Regulas (ES) 2023/956 2.a panta 1. punktā noteikts, ka importētāju, tostarp jebkuru importētāju, kas ieguvis atzītā OIM deklarētāja statusu, atbrīvo no šajā regulā noteiktajiem pienākumiem, ja konkrētajā kalendārajā gadā importēto preču kumulatīvā neto masa nepārsniedz VII pielikuma 1. punktā noteikto vienoto masas robežvērtību (“vienotā masas robežvērtība”). Minēto robežvērtību piemēro visu Kombinētās nomenklatūras (KN) kodu preču kopējai neto masai, kas apkopota katram importētājam katrā kalendārajā gadā. Šādā gadījumā importētājs, tostarp tāds, kas ieguvis atzītā OIM deklarētāja statusu, deklarē minēto atbrīvojumu attiecīgajā muitas deklarācijā.

Regulas (ES) 2023/956 VII pielikuma 1. punktā noteikts, ka Regulas 2.a pantā paredzētā vienotā masas robežvērtība ir 50 tonnas neto masas.

Iesniedzējs 2026. gada 24. martā iesniedza pieteikumu par atzītā OIM deklarētāja statusa iegūšanu, kas tiks izskatīts atsevišķi.

Regulas (ES) 2023/956 6. panta 1. punktā noteikts, ka līdz katra gada 30. septembrim un pirmo reizi 2027. gadā par 2026. gadu ikviens atzītais OIM deklarētājs ar 14. pantā minētā OIM reģistra starpniecību iesniedz OIM deklarāciju par iepriekšējo kalendāro gadu.

Saskaņā ar Regulas (ES) 2023/956 20. panta 1. punktā noteikto dalībvalstis no 2027. gada 1. februāra kopējā centrālā platformā pārdod OIM sertifikātus atzītajiem OIM deklarētājiem, kas ir iedibināti minētajā dalībvalstī.

Regulas (ES) 2023/956 22. panta 1. punktā noteikts, ka atzītais OIM deklarētājs līdz katra gada 30. septembrim un pirmo reizi 2027. gadā par 2026. gadu, izmantojot OIM reģistru, nodod OIM sertifikātus tādā skaitā, kas atbilst iegultajām emisijām, kuras par kalendāro gadu pirms nodošanas deklarētas saskaņā ar 6. panta 2. punkta c) apakšpunktu un verificētas saskaņā ar 8. pantu. Nodotos OIM sertifikātus Komisija no OIM reģistra svītro. Atzītais OIM deklarētājs nodrošina, ka prasītais OIM sertifikātu skaits ir pieejams tā kontā OIM reģistrā.

Regulas (ES) 2023/956 3. panta 24. apakšpunktā noteikts, ka “OIM sertifikāts” ir sertifikāts elektroniskā formātā, kas atbilst vienai tonnai CO₂e precēs iegulto emisiju.

Regulas (ES) 2023/956 3. panta 3. apakšpunktā noteikts, ka “emisijas” ir siltumnīcefekta gāzu izplūde atmosfērā no preču ražošanas.

Regulas (ES) 2023/956 7. panta 1. punktā noteikts, ka precēs iegultās emisijas aprēķina, izmantojot IV pielikumā izklāstītās metodes. II pielikumā uzskaitītajām precēm aprēķina un ņem vērā tikai tiešās emisijas.

Saskaņā ar Regulas (ES) 2023/956 7. panta 2. punktu iegultās emisijas precēs, kas nav elektroenerģija, nosaka: a) pamatojoties uz faktiskajām emisijām saskaņā ar IV pielikuma 2. un 3. punktā izklāstītajām metodēm; vai b) vadoties pēc standartvērtībām saskaņā ar IV pielikuma 4.1. punktā izklāstītajām metodēm.

Regulas (ES) 2023/956 7. panta 4. punktā noteikts, ka iegultās netiešās emisijas aprēķina saskaņā ar IV pielikuma 4.3. punktā noteikto metodi, kas sīkāk precizēta šī panta 7. punktā pieņemtajos īstenošanas aktos, ja vien atzītais OIM deklarētājs nepierāda, ka ir izpildīti kritēriji iegulto emisiju noteikšanai, pamatojoties uz IV pielikuma 6. punktā uzskaitītajām faktiskajām emisijām.

Atbildot uz iesniedzēja pirmo jautājumu, paskaidrojam.

Ja iesniedzēja importēto OIM preču kopējais importa apjoms pārsniegs 50 tonnas gadā, iesniedzējam par visām importētajām OIM precēm būs jāiegādājas un jānodod OIM sertifikāti tādā skaitā, lai segtu importētajās OIM precēs iegultās emisijas. Līdz ar to iesniedzējam radīsies izmaksas, kas saistītas ar OIM sertifikātu iegādi. Savukārt nodokļi par OIM sertifikātu iegādi iesniedzējam nav piemērojami.

Precēs iegultās emisijas (1 tonna emisiju = 1 sertifikāts) aprēķina saskaņā ar Regulas (ES) 2023/956 7. pantā noteikto kārtību un, vadoties pēc standartvērtībām, kuras noteiktas Komisijas 2025. gada 16. decembra Īstenošanas regulā (ES) 2025/2621, ar ko paredz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/956 piemērošanas noteikumus attiecībā uz standartvērtību noteikšanu, vai pēc faktiskajiem emisiju datiem, kas jāverificē akreditētam verificētājam.

Komisijas 2025. gada 16. decembra Īstenošanas regulas (ES) 2025/2620, ar ko nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/956 piemērošanas noteikumus attiecībā uz bezmaksas iedales korekcijas aprēķināšanu atbilstoši nododamo OIM sertifikātu skaitam, 1. panta 1. punktā noteikts, ka Regulas (ES) 2023/956 31. pantā minēto OIM sertifikātu skaita korekciju (“bezmaksas iedales korekcija”) aprēķina saskaņā ar šīs regulas pielikuma 2. punktu.

Tādējādi nododamo OIM sertifikātu skaits tiek samazināts, piemērojot bezmaksas iedales korekciju.

OIM sertifikātu ceturkšņa cena tiks aprēķināta nākamā ceturkšņa pirmajā kalendārajā nedēļā un publicēta tai sekojošās nedēļas pirmajā darb dienā Eiropas Komisijas tīmekļvietnes sadaļā “Oglekļa ievēkorekcijas mehānisms” un OIM reģistrā (pieejams tikai autorizētiem lietotājiem, OIM deklarētājiem). Pirmā OIM sertifikātu cena tiks publicēta 2026. gada 7. aprīlī. Plašāka informācija un piemēri OIM sertifikātu skaita aprēķināšanai, piemērojot standartvērtības, pieejami Valsts ieņēmumu dienesta tīmekļvietnē: <https://www.vid.gov.lv/lv/oglekla-ievedkorekcijas-mehanismi>, sadaļā “Pamata periods”.

Atbildot uz iesniedzēja otro jautājumu, paskaidrojam.

Atbilstoši iepriekš minētajam un Regulas (ES) 2023/956 6. panta 1. punktā, 20. panta 1. punktā un 22. panta 1. punktā noteiktajam OIM deklarētāja pienākumi ietver OIM deklarācijas iesniegšanu par iepriekšējā kalendārajā gadā importētajām OIM precēm un tajās iegultajām emisijām, kā arī OIM sertifikātu pirkšanu un nodošanu tādā skaitā, lai segtu importētajās OIM precēs iegultās emisijas. OIM sertifikātu pirkšana būs iespējama no 2027. gada 1. februāra, savukārt, OIM deklarācija par 2026. gadā importētajām precēm jāiesniedz līdz 2027. gada 30. septembrim.

Atbildot uz iesniedzēja trešo jautājumu, paskaidrojam.

Atbilstoši Regulas (ES) 2023/956 2.a panta 1. punktā noteiktajam OIM preču importētāji, kuri kalendārajā gadā importēs mazāk nekā 50 tonnas OIM preču

(precīzs preču saraksts norādīts Regulas (ES) 2023/956 I pielikumā), ir atbrīvoti no OIM pienākumiem, tostarp no pienākuma iegūt atzītā OIM deklarētāja statusu.

Sniedzot uzziņu, izmantotas šādas tiesību normas: Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 10. maija Regulas (ES) 2023/956, ar ko izveido oglekļa ievedkorekcijas mehānismu 2.a panta 1. punkts, 3. panta 3. un 24. apakšpunkts, 4. pants, 5. panta 1. punkts, 6. panta 1. punkts, 7. panta 1., 2. un 4. punkts, 20. panta 1. punkts, 22. panta 1. punkts, VII pielikuma 1. punkts, Komisijas 2025. gada 16. decembra Īstenošanas regulas (ES) 2025/2620, ar ko nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/956 piemērošanas noteikumus attiecībā uz bezmaksas iedales korekcijas aprēķināšanu atbilstoši nododamo OIM sertifikātu skaitam, 1. panta 1. punkts.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101. panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, tad uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1. panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā, ka Valsts ieņēmumu dienestam attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektore

B. Šmite-Rože

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Jeļena Pļičko 67120831